

❖ גם משקמה הסמכות להשתמש בכלי ירייה לצורך ביצוע

מעצר, ונתמלאו התנאים המפורטים בפקודת המטא"ר

06.02.14 סעיף 2 א. – יש לשקול היטב אם ראוי לפתוח באש,

בהתחשב בכל נסיבות האירוע.

❖ הוחלט להשתמש בכלי הירייה, ייעשה הדבר, במידת

האפשר, לפי סדר הפעולות המפורט להלן:

➤ **שלב א' - מתן אזהרה:** האזהרה תינתן בקריאה בקול רם,

במידת האפשר בשפה המובנת לחשוד, בנוסח אחיד. נוסחי

האזהרה בשפות עברית, אנגלית וערבית יהיו כלהלן:

1. עברית: "משטרה, עצור או שאני יורה".

2. אנגלית: "POLICE, STOP OR I'LL SHOOT".

3. ערבית: "שורטה, ואקף ולא בטוחק".

➤ **שלב ב' - יריית אזהרה באוויר:** יריית אזהרה באוויר תבוצע

כשהנשק מכוון כלפי מעלה ולירייה בודדת, ולאחר שהיורה

וידא שאין בפעולת הירי משום סכנת פגיעה אפשרית לנפש או

לרכוש.

➤ **שלב ג' - ירי מכוון:** יש לירות לעבר רגלי החשוד בנשק המכוון

לירייה בודדת, אין לכוון ואין לירות לעבר פלג גופו העליון

של החשוד.

❖ **המעבר משלב לשלב יבוצע רק אם השלב**

הקודם לא הביא להשגת המטרה, ועדיין

מתקיימים התנאים לפתיחה באש.

❖ **כאשר זוהה בבירור, כי החשוד נושא**

נשק חם, ניתן יהיה לוותר על מתן אזהרה,

על ידי ירי באוויר כמצוין בתיאור שלב ב'.

❖ יש להפסיק את הירי מיד כשפסק הצורך בכך, כגון: החשוד

נפגע כתוצאה מהירי, החשוד הפסיק את בריחתו, החשוד הרים ידיים או נפל. לאחר הפסקת הירי, בנסיבות שכאלו, יש לגשת לחשוד, אם אפשר תוך חיפוי, ולבדוק אם הוא חמוש. אם הוא חמוש, יש לפרוק את נשקו מעליו ולעוצרו.

❖ שימוש בכלי ירייה לצורך ביצוע מעצר, ייעשה בהוראת איש המשטרה שהינו המפקד באירוע. הוראה זו אינה חלה על

שוטר בודד.

פתיחה באש לעצירת רכב

❖ פתיחה באש לעצירת רכב תיעשה רק כאשר קיים חשד סביר כי ברכב הנמלט מצוי חשוד בביצוע פשע מסוכן.

❖ אין לפתוח באש לעבר רכב בו מוחזק בן ערובה, אלא לנסות להביא לעצירתו שלא תוך שימוש בנשק.

❖ אין לפתוח באש לעבר רכב שבו מצוי

❖ חשוד בביצוע פשע מסוכן, אלא כאמצעי אחרון, כשכל האמצעים האחרים לעצירתו (כגון סימון ידני להאט, שימוש באמצעי כריזה, תאורה, פריסת מחסום), לא הועילו.

❖ יש לירות לעבר גלגלי הרכב, כשכלי הנשק מכוון לירייה

בודדת, עד לעצירת הרכב.

שימוש בכלי ירייה לצורך הגנה עצמית

❖ בסיס חוקי:

➤ סעיף 34 לחוק העונשין, התשל"ז-1977,

מסדיר את סוגיית ההגנה העצמית וקובע כי:

"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה

דרוש באופן מיידי כדי להדוף תקיפה שלא

כדין שנשקפה ממנה סכנה מוחשית של

פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו,

שלו או של זולתו..."

➤ בהתאם, קובע סעיף 4 לפקודת המטה הארצי 06.02.14
"השימוש בכלי ירייה" כי "השימוש בכלי ירייה – מותר, כאשר
יש חשש ממשי לפגיעה מיידיית בחיים או בשלמות הגוף של
השוטר או של אחרים, ואין כל דרך אחרת למנוע אותה פגיעה".

❖ **אי לכך, משקמה הסמכות להשתמש בכלי ירייה כדי להדוף
תקיפה, בנשק חם או קר, שהעמידה בסכנת פגיעה ממשית
ומיידיית את חייו או את שלמות גופו של שוטר או של אחרים
ואין דרך אחרת למנוע את הפגיעה - ניתן לפתוח באש.**

❖ **השימוש בכלי ירייה בנסיבות אלו ייעשה בהתאם למפורט
להלן:**

- ניתן לוותר על מתן אזהרה על כל שלביה.
- הירי יהיה לכיוון התוקף, במגמה לפגוע בו,
- כך שיימנע ממנו להשלים את ביצוע מעשה התקיפה.
- יש להפסיק את הירי מיד משפסק הצורך בכך.

פתיחה באש במהלך מעצר חשוד כמחבל מתאבד

❖ **זוהא אדם כמפגע מתאבד, ניתן לפעול לגביו בהתאם להוראות
לעיל - שימוש בכלי ירייה לצורך הגנה עצמית, על מנת להסיר
את הסכנה הנשקפת ממנו.**

❖ **זוהא אדם כחשוד כמפגע מתאבד, ניתן להשתמש לגביו בכלי
ירייה על מנת לעצרו, והדבר ייעשה ככל האפשר לפי סדר
הפעולות המפורט להלן:**

➤ **שלב א' - מתן אזהרה**

זוהא לפתיחה באש במהלך מעצר חשוד בביצוע
פשע מסוכן + שליפת כלי הנשק ודריכתו.

➤ **שלב ב' - יריית אזהרה באוויר**

תבוצע כשהנשק מכוון כלפי מעלה ולירייה בודדת,
ולאחר שהיורה וידא שאין בפעולת הירי
משום סכנת פגיעה אפשרית לנפש או לרכוש

או לכל חלק גוף כנדרש על מנת להסיר את הסכנה הנשקפת ממנו.

❖ **הערה: אם במהלך הפעולה הזיהוי הופך לודאי, ניתן לוותר על השלבים לעיל ולפעול בהתאם להוראות הפתיחה באש לצורך הגנה עצמית (סעיף 4ג. לנוהל).**

פתיחה באש לעבר משליכי בקבוקי תבערה, יורי זיקוקין ומיידים אבנים במצבים מסכני חיים (אושר על ידי ראש ממשלה והיועץ המשפטי לממשלה ביום 24.9.15).

המצבים בהם שוטר רשאי לפתוח באש נגד אדם המשליך, או העומד להשליך, בקבוק תבערה, היורה, או עומד לירות, זיקוקין או המיידה, או עומד לידות, אבנים במצבים מסכני חיים, באופן המהווה סכנה מוחשית ומיידית לחיי השוטר או לחיי אדם אחר:

❖ **פתיחה באש לעבר משליכי בקבוקי תבערה ויורי זיקוקין בכינון ישיר**

➤ שוטר רשאי לפתוח באש לעבר אדם שנראה בבירור שהוא משליך, או עומד להשליך, בקבוק תבערה, או יורה, או עומד לירות, זיקוקין בכינון ישיר, על מנת למנוע את הסכנה.

➤ ניתן לפתוח באש רק כאשר ישנה סכנה מוחשית ומיידית לפגיעה בחייו או בשלמות גופו של אדם.

❖ **פתיחה באש לעבר מיידים אבנים**

➤ שוטר רשאי לפתוח באש לעבר מי שנראה בבירור מיידה, או עומד ליידות, אבנים, רק בנסיבות בהן קמה סכנה מוחשית ומיידית שהאבן תגרום לפגיעה בחייו או בשלמות גופו של אדם.

- דוגמאות למקרים בהם, בהתקיים סכנה מוחשית ומיידית לפגיעה בחייו או בשלמות גופו של אדם, ניתן יהיה לפתוח באש:
- ✓ יידוי אבנים לעבר כלי רכב הנוסע בנתיב תחבורה.
- ✓ יידוי אבנים תוך שימוש בקלע דוד / רוגטקה.
- ✓ השלכת סלעים / אבנים גדולות מגגות / ממקומות גבוהים לעבר אזרחים או שוטרים בלתי ממוגנים.
- ראה שוטר כי אדם יידה אבנים באופן המסכן חיי אדם, אך נראה שאין בכוונתו לייזר אבנים נוספות, כגון אם האדם מתרחק / בורח מהמקום – אין לפתוח באש, אלא במסגרת נוהל מעצר חשוד.

דגשים

- ❖ אין בנוהל זה כדי להתיר פתיחה באש לצורך פיזור מתפרעים, שלא במצבים מסכני חיים. פיזור מתפרעים ייעשה בהתאם לנוהל הטיפול בהפרות סדר ובהתאם למדרגים הקבועים בו.
- ❖ גם במקום בו קמה סמכות לפתוח באש לפי נוהל זה, ייעשה, ככל הניתן, שימוש בירי באופן המינימלי הנדרש למניעת הסכנה (דוגמאות: מתן עדיפות לירי ברובה "רוגר" במקום בו הדבר אפשרי, ירי לעבר הרגליים בלבד כאשר יש בכך כדי למנוע את הסכנה).
- ❖ אין לפתוח באש כאשר הסכנה לפגיעה בבלתי מעורבים עולה על הסיכון אותו מבקשים למנוע.
- ❖ מפקד רשאי להורות על הגבלת האפשרות לפתוח באש במצבים הקבועים בנוהל זה.
- ❖ אין לפתוח באש במקרה שהסכנה חלפה.

פעולות לביצוע מיידית לאחר סיום פעולת הירי

- ❖ עריכת חיפוש על גופו של החשוד - ככל הניתן תוך הצבת שוטר מאבטח בזווית של 90 מעלות ביחס למיקום השוטר עורך החיפוש.

❖ הגשת טיפול רפואי לנפגע.

❖ ביצוע פעולות למניעת בריחתו של החשוד ולמניעת פגיעה בו, כלהלן:

➤ השכבת החשוד על פניו, תוך פישוק ידיו ורגליו.

➤ היה והחשוד חמוש או יש חשש כי הינו חמוש - יש לדרוש ממנו להשליך את נשקו מחוץ להישג ידו, לכיוון המנוגד לכיוון בו נמצא הכוח המשטרתי ובטווח הראייה של אנשי הכוח.

➤ פריקה ובדיקת כלי הירייה.

❖ בידוד זירת האירוע עד הגעת גורמי החקירה או הכוח המחליף.

❖ דיווח על האירוע למפקד הישיר, בהקדם האפשרי.

❖ ביצוע סריקה לאיתור נפגעים נוספים או נזק לרכוש.

❖ הרגעת האוכלוסייה והחזרת הסדר על כנו.

❖ מילוי "דו"ח פעולה".

דיווח

❖ שימוש בנשק

➤ בכל אירוע/מצב שבו נעשה שימוש בנשק יש לדווח לרמה הממונה דיווח ראשוני בקשר או טלפונית, סמוך ככל הניתן לאירוע במידת האפשר.

➤ העברת דיווח משלים למפקד הישיר עם הגעה ליחידה ע"ג טופס מ-1072 ("דו"ח פעולה"); במג"ב - דו"ח משימה.

➤ ביצוע תחקיר מבצעי על ידי הרמה הממונה ע"פי נוהל 90.221.100 "נוהל דיווח אירועים ומבצעים".

❖ חובת הדיווח חלה גם על מצב של פליטת כדור, כאשר:

➤ השוטר/המתנדב הפולט כדור ידווח מיידית למפקדיו על האירוע.

➤ כל שוטר/מתנדב הנוכח בעת אירוע פליטת כדור ידווח על האירוע לממונים עליו.

